

Några uppgifter angående tillämpningen af den vilkorliga frigifningen i Finland.

Den vilkorliga frigifningen är införd i Finlands lagstifning genom förordningen om verkställighet af straff af den 19. December 1889, hvilken stadfästades i sammanhang med den nya strafflagen. Då emellertid hvarken denna eller de till densamma hörande författningar, såsom känt är, ännu trädt i gällande kraft, kan den vilkorliga frigifningen, sådan den genom nämnda lagbestämmelser införts, icke heller ännu tillämpas. Innan strafflagen tillkom har den dock redan en längre tid varit i bruk i form af benådning. Årligen inlemna ett större antal straffångar af begge könen ansökningar att blifva förskonade från vidare fullgörande af dem ådömda straff. Dessa ansökningar insändas af fängelsedirektionerne till Fångvårdsstyrelsen med förord för dem bland sökandene, hvilkas uppförande under de senaste åren af deras vistelse i straffanstalten varit klanderfritt och hvilkas arbetsduglighet synes göra det sannolikt att de i friheten skola kunna ärligen försörja sig. Äfven icke fullt arbetsduglige straffångar kunna ifrågakomma, i händelse de hafva tillräckliga egna tillgångar för att lefva eller hafva släktingar eller andra pålitliga personer, som förbinda sig att sörja för deras vård och uppehälle efter frigifningen.

Sedan dessa ansökningar ytterligare undergått granskning å Fångvårdsstyrelsen, öfverlemnas de jemte denna myndighets yttrande till landets högsta domstol, Kejsarliga Senatens Justitie Departement, som hos Kejsaren-Storfursten till vilkorlig benådning föreslår dem bland de sökande, som synts sådant förtjena. Vid benådningen utfästes det vilkor, att det åligger de frigifne efter utträdet ur fängelset iakttaga ett ostraffligt lefverne vid äfventyr att de, om de med brott ånyo beträdas, kunna, efter pröfning af omständigheterna och brottets beskaffenhet, åter insättas i tukthus, för att der fortsätta det dem ådömda allmänna arbete. Härom tillkommer det den domstol, som eger om det nya brottet döma, att i sammanhang dermed förordna. De ansökningar, å hvilka bifall icke anses påkalladt, afslås af Senaten utan hemställan.

Kejsaren-Storfurstens beslut i ämnet meddelas sedan Fångvårdsstyrelsen i form af utslag, hvarefter denna härom underrättar vederbörande fängelsedirektioner äfvensom presterskap och polismyndighet i hvarje benådad fånges hemort. De benådade ställas omedelbart på fri fot af fängelsedirektionerna, hvarvid de undfå jernvägsbiljett till den station, som ligger närmast deras hemort. Derjämte utfärdas till dem ett fripass, deruti vilkoren för deras benådning finnas utsatte och de förständigas att ofördröjligen begifva sig till sin hemort eller annan i passet utsatt försörjningsort och der uppvisa sagda dokument för polismyndigheten.

Den vilkorliga benådningen har under den tid den hos oss varit i bruk visat sig vara ett utmärkt medel till upprätthållande af ordning och disciplin inom straffanstalterne, särdeles uti dem, som innesluta jemväl lifstidsfångar, hvilka eljest kunde vara svåra nog att tygla. Hoppet att en gång ånyo blifva försatt på fri fot hägrar äfven för dem, och sedan de tillbragt någon tid i fängelset och hunnit vänja sig vid lifvet derstädes, koncentreras vanligen deras bemödanden på att komma i åtnjutande af den vilkorliga benådningen.

Ehuru fångvårdstjenstemännen således från sin ståndpunkt mer än väl veta uppskatta den vilkorliga benådningens välsignelser, har det dock syntts påkalladt att undersöka, huruvida denna institution äfven i öfrigt haft sådana resultat, att det från samhällets synpunkt bör anses önskligt, att den fortfarande bibehålles i bruk i samma omfång, som under de senaste åren, eller om dess användande till äfventyrs än ytterligare kunde utsträckas.

För detta ändamål hafva här nedan sammanställts några upplysande data äfvensom beräkningar gjorts öfver antalet efter frigifningen inträffade återfall, så vidt dessa blifvit kända och föranledt recidivisternes återinmanande i fängelse. Uppgifterne omfatta t. o. m. år 1892 i allt öfrigt, utom beträffande återfallen, hvilka omnämnts såvidt de voro kända i Mars 1893.

Sedan år 1879, då den vilkorliga benådningen första gången tillämpades, hafva sålunda frigifvits 132 manliga tukthusfångar, nemligen:

År 1879.....	6	År 1886.....	9
» 1880.....	6	» 1887.....	6
» 1881.....	»	» 1888.....	5
» 1882.....	2	» 1889.....	5
» 1883.....	10	» 1890.....	11
» 1884.....	6	» 1891.....	28
» 1885.....	»	» 1892.....	38

Samtliga desse voro dömda till lifstidstukthus med undantag af 27 st., hvilka ådömts straffarbete på viss tid, deraf 1 på 12 år, 5 på 10 år, 3 på 8 år, 3 på 7 år, 4 på 6 år, 1 på 5 år, 5 på 4 år och 5 på 3 år.

Af de frigifne voro fälde:

för dråp.....	23
» rån.....	7
» misshandel.....	4
» tredje resan stöld.....	49
» fjerde d:o.....	47
» kyrkotjufnad.....	1
» stöld ur bref.....	1

Med afseende å åldern vid frigifningen voro, såvidt densamma kunnat utredas,

13 emellan 60 och 70 år	35 emellan 30 och 40 år
33 » 50 » 60 »	6 » 20 » 30 »
36 » 40 » 50 »	

Den äldsta var 69 och den yngsta 21 år gammal.

Vid tidpunkten för frigifningen hade i fängelse tillbragt:

1..... 32 år	27..... 10 år
1..... 21 »	23..... 9 »
1..... 17 »	14..... 8 »
5..... 16 »	5..... 7 »
3..... 15 »	3..... 6 »
2..... 14 »	5..... 5 »
11..... 13 »	5..... 3 »
8..... 12 »	5..... 2 ¹ / ₂ »
12..... 11 »	

En af de vilkorligen frigifne var en från Sibirien för-rymd, dit tidigare deporterad straffånge; längden af den tid han i fängelse förvarats har ej kunnat utredas.

Af dem, som dömts till lifstidstukthus hade de, som suttit kortaste tiden, benådats efter 8 års strafftid; endast uti ett fall hade en lifstidsfånge, dömd för tredje resan stöld, utsläpts efter 7 år. — De, som varit dömda på viss tid, hafva i allmänhet fått sig efterskänkt endast ett år af strafftiden, uti flere fall vida mindre; uti ett par fall har benådningen kommit så sentida, att strafftiden redan varit

tilländalupen, då Senatens utslag hunnit fängelsebefälet meddelas.

Af ofvannämnde 132 fångar, som vilkorligen benådats, hafva återfallit 17, hvilka samllige tidigare varit dömda för stöld och sedermera alla för enahanda brott ånyo insatts i tukthus med undantag af tvenne, hvilka drabbats af sagda påföljd, den ena för skogsåverkan, den andra för misshandel.

Af de återfallna voro 3 öfver 60 år, 7 emellan 50 och 60, 5 emellan 40 och 50 och 2 emellan 30 och 40 år samt voro frigifne 1 år 1879, 2 1880, 4 1883, 1 1884, 1 1886, 1 1887, 4 1891 samt 3 1892.

De återfallnes antal utgör således 12,8% af hela antalet benådade. Tages deremot i betraktande, att först sedan år 1885 fängelsedirektionerne satts i tillfälle att förordna, hvilka som borde frigifvas, medan dessa derförinnan uttagits på förord af guvernörerne (landshöfdingarne) utan närmare kännedom om personerne, så ställer sig, derest de, som tidigare frigifvits, icke tagas i beräkning, procenttalet än gynsamare. Sedan år 1885 hafva nemligen benådats 102 manliga tukthusfångar, af hvilka endast 9 återfallit, motsvarande 8,8%.

Qvinliga tukthusfångar hafva vilkorligen benådats till ett antal af 75, deraf

År 1881	1
» 1883	1
» 1889	1
» 1890	12
» 1891	31
» 1892	29

Af dessa hafva 65 varit dömda för barnamord, 8 för 3:dje och 4:de resorna stöld, 1 för dråp och 1 för blodskam och hor. De för tjufnadsbrott dömda voro insatta på lifstid och hade vid benådningen afsuttit 1—17 år, 2—14 år, 1—12 år, 3—11 år och 1—9 år; den för dråp dömda var insatt på 10 år, men benådades efter 8 års strafftid

samt den, som dömts för blodskam och hor och hvars dom lydde å 4 års tukthus, ställes på fri fot efter $3\frac{1}{2}$ års straffarbete. Af barnamörderskorna åter var den, som dömts på längsta tid, insatt på 9 år och benådades efter 7 års strafftid; 11 voro dömda på 8 år och benådades efter en strafftid vexlande emellan 6 och $7\frac{3}{4}$ år; 19 voro dömda på 7 år och frigåfvos efter att i fängelset hafva tillbragt $5\frac{1}{4}$ å $6\frac{3}{4}$ år; 18 voro dömda till 6 års strafftid och benådades efter i medeltal 5 år; 1 var dömd på $5\frac{1}{2}$ och 2 på 5 år, samt frigåfvos efter resp. 5 samt 4 och $4\frac{1}{2}$ års strafftid. På 4 år voro dömda 10 och på 3 år trenne; de förra benådades efter en strafftid varierande emellan $3\frac{1}{4}$ och $3\frac{10}{12}$ år; af de senare kommo endast tvenne i åtnjutande af förkortning af strafftiden, den ena af en, den andra af två månader. I fem fall kom benådningen så sent, att de benådade derförinnan hunnit frigifvas efter tilländalupen strafftid.

Med afseende å åldern voro vid benådningen 1 62 år, 2 54 år, 13 emellan 40 och 50, 33 emellan 30 och 40 och 26 emellan 20 och 30.

Af ofvannämnda 75 vilkorligen benådade hafva återfallit tvenne, af hvilka den ena, 36 år gammal, förut dömd för tredje resan stöld, ånyo begått sådan och den andra, 33 år gammal, förut sakfäld för barnamord, ånyo gjort sig skyldig till enahanda brott; båda voro benådade år 1891.

I procenttal uttryckte stego återfallen bland vilkorligen benådade qvinliga tukthusfångar således till 2,66%.

Sammanräknas samtliga vilkorligen benådade och återfallna straffångar af begge könen, erhålles ett antal af 19 återfallna på 207 vilkorligen frigifna eller 9,17%.

Ofvananförda siffror torde gifva vid handen, att resultatet af den vilkorliga benådningen i Finland varit sådane, att de nogsamst försvara institutionens användande äfven i framtiden, måhända till och med i något utvidgadt omfång.

Alexis Gripenberg.